

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอในหัวข้อ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละหัวข้อดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์กิจกรรมของนักศึกษาพยาบาลที่ส่งเสริมจริยธรรมของวิทยาลัยพยาบาล
สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยนี้ได้แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นพัฒนากรอบการวิจัย

- 1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางจริยธรรม
- 1.2 วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมจากจรรยาบรรณวิชาชีพชั้นการพยาบาลและบทบัญญัติจรรยาบรรณพยาบาลสากล
- 1.3 รวบรวมเป็นคุณลักษณะทางจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาล พร้อมทั้งให้ความหมาย
- 1.4 สร้างแบบนิจารณาคคุณลักษณะทางจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาล
- 1.5 นำแบบนิจารณาคคุณลักษณะทางจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรมนิจารณา
- 1.6 รวบรวมคุณลักษณะทางจริยธรรมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม

1.7 นำผลมาสรุปเป็นกรอบจริยธรรมที่นำมาศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ วิทยาลัยพยาบาลจำนวน 23 แห่ง ที่สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข แหล่งข้อมูลได้แก่ เอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาลจัดทำขึ้น และอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาพยาบาลจำนวน 207 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวิเคราะห์กิจกรรมนักศึกษาพยาบาลซึ่งใช้ในการวิเคราะห์เอกสาร และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาซึ่งแบ่งเนื้อหาเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมคุณลักษณะทางจริยธรรม และตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมนักศึกษา ทั้ง 3 ตอน เป็นแบบตรวจสอบรายการ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในส่วนของเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลแต่ละแห่งในการจัดส่งเอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นในวิทยาลัยพยาบาลให้แก่ผู้วิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยตนเอง โดยใช้แบบวิเคราะห์กิจกรรมนักศึกษาพยาบาล

ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยใช้บริการไปรษณีย์ โดยการขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลแต่ละแห่งในการแจกและรวบรวมแบบสอบถามส่งคืนกับผู้วิจัย ในการนี้ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวนทั้งสิ้น 207 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับคืนมา 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.27 ในจำนวนนี้เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 8 ฉบับ คงเหลือแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 183 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.41 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ทั้งในส่วนของการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักศึกษา และในส่วนของแบบสอบถามทุกตอนคือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะทางจริยธรรม และคุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมนักศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นในวิทยาลัยพยาบาลนั้น ปรากฏว่า คู่มือของฝ่ายบริการการศึกษา ส่วนใหญ่ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความสามัคคี การมีพฤติกรรมสุภาพ และการมีวิจรรณญาณ คู่มือนักศึกษาพยาบาล ส่วนใหญ่ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความสามัคคี ความเคารพในสิทธิมนุษยชน และความรับผิดชอบ ระเบียบชมรม กิจกรรมนักศึกษา ส่วนใหญ่ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความเสียสละ ความสามัคคี ความรับผิดชอบ และการมีพฤติกรรมสุภาพ โครงการกิจกรรมนักศึกษา ส่วนใหญ่ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความสามัคคี การมีพฤติกรรมสุภาพ ความเสียสละ และความรับผิดชอบ โครงการสโมสรนักศึกษา ส่วนใหญ่ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความสามัคคี ความเสียสละ และความรับผิดชอบต่อสังคม โครงการปรับปรุงและจัดตั้งชมรม และโครงการรับสมัครนักศึกษาเข้าเป็นสมาชิกของชมรมต่าง ๆ ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความสามัคคี ความมีระเบียบวินัย และการมีพฤติกรรมสุภาพ เช่นเดียวกัน ส่วนโครงการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษา ส่วนใหญ่ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความสามัคคี การมีพฤติกรรมสุภาพ และความศรัทธาในศาสนา และเมื่อจำแนกโครงการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาออกเป็นโครงการแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้ โครงการด้านกีฬา ส่วนใหญ่ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความสามัคคี การมีพฤติกรรมสุภาพ และความมีระเบียบวินัย โครงการด้านศาสนา ส่วนใหญ่ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความศรัทธาในศาสนา ความสามัคคี และความเสียสละ โครงการด้านวิชาการ ส่วนใหญ่ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความใฝ่รู้ ความสามัคคี และการมีพฤติกรรมสุภาพ โครงการด้านการเมือง ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความเคารพในสิทธิมนุษยชน ความรับผิดชอบต่อสังคม ความผูกพันตั้งมั่นต่อวิชาชีพ และความสามัคคี โครงการด้านนันทนาการ ส่วนใหญ่ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความสามัคคี ความผูกพันตั้งมั่นต่อวิชาชีพ และการมีพฤติกรรมสุภาพ โครงการด้านศิลป-วัฒนธรรม ส่วนใหญ่ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความสามัคคี ความสุภาพอ่อนโยน การมีพฤติกรรมสุภาพ และความศรัทธาในศาสนา โครงการด้านบำเพ็ญประโยชน์ ส่วนใหญ่ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความเสียสละ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความสามัคคี โครงการด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความผูกพันตั้งมั่นต่อวิชาชีพ ความสามัคคี และการมีพฤติกรรมสุภาพ ส่วนโครงการด้านอื่น ๆ ส่วนใหญ่ปรากฏ

คุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความสามัคคี ความเสียสละ และความมีระเบียบวินัย

2. ผลจากการศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถาม ในส่วนของสถานภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมนักศึกษา ปรากฏว่า อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-30 ปี วุฒิกศศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ตำแหน่งปัจจุบันส่วนใหญ่คืออาจารย์ พยาบาล และหัวหน้าแผนก มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน 5 ปี หรือน้อยกว่า และ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนา อบรม หรือประชุมปฏิบัติการ เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาที่เคยเข้าร่วมประชุม ส่วนใหญ่ เข้าร่วมเรื่องเทคนิคการให้คำปรึกษา และการอบรมผู้บริหารสถานศึกษาพยาบาล

ประเภทกิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นในวิทยาลัยพยาบาลนั้น ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมด้าน กีฬา ด้านศาสนา ด้านวิชาการ ด้านนันทนาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่ง อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมด้าน กีฬา ศาสนา และ นันทนาการ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมคุณลักษณะทาง จริยธรรม เมื่อพิจารณาในภาพรวม ปรากฏว่า ในด้านผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ส่วนใหญ่ให้อาจารย์ และนักศึกษาร่วมกันวางแผนและจัดกิจกรรม ในด้านช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม ส่วนใหญ่จัดใน ภาคต้น และมีความถี่ของการจัดคือทุกภาคการศึกษา ในด้านงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ส่วนใหญ่ได้จากเงินค่าสมาชิกกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ไม่พร้อม แต่ ทางวิทยาลัยช่วยเหลือในการจัดหาและขอสมัจากแหล่งอื่น ๆ และส่วนใหญ่ักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม ด้วยความสมัครใจ และวิธีการประเมินผลกิจกรรมที่ใช้ส่วนใหญ่คือ การบันทึกจากการสังเกต

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมนักศึกษา แต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้ คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมด้านกีฬา ส่วนใหญ่คือคุณลักษณะ ทางจริยธรรมด้านความสามัคคี ความรับผิดชอบ และความเสียสละ คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้น จากกิจกรรมด้านศาสนา ส่วนใหญ่คือ คุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความศรัทธาในศาสนา ความ รับผิดชอบต่อ และความมีสติ คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมด้านวิชาการ ส่วนใหญ่คือ คุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความใฝ่รู้ ความรับผิดชอบต่อ และการมีวิจารณญาณ คุณลักษณะทาง

จริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมด้านการเมือง ส่วนใหญ่คือคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความมีเหตุผล ความเคารพในสิทธิมนุษยชน และการมีวิจาร์ณญา คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม ด้านนันทนาการ ส่วนใหญ่คือคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความสามัคคี ความรับผิดชอบ และความ เสียสละ คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ส่วนใหญ่คือคุณลักษณะ ทางจริยธรรมด้านความสามัคคี ความสุภาพอ่อนโยน และความมีระเบียบวินัย คุณลักษณะทาง จริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ ส่วนใหญ่คือคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความ เสียสละ ความรับผิดชอบ และความสามัคคี คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมด้าน การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่คือคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อ ความมีเหตุผล และความเสียสละ และคุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมด้านอื่น ๆ ส่วนใหญ่คือ ความเสียสละ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตากรุณา และความรับผิดชอบต่อ

อภิปรายผล

จากผลของการวิจัย อภิปรายได้ดังนี้

1. ข้อมูลจากเอกสารที่ผู้วิจัยนำมาศึกษานั้น เป็นเอกสารที่ทางวิทยาลัยพยาบาลจัดทำ ขึ้น และส่งมาให้แก่ผู้วิจัย ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์แล้วปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมในบางด้าน เช่น โครงการกิจกรรมนักศึกษา ส่วนใหญ่ปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความสามัคคี การมี พฤติกรรมสุภาพ ความเสียสละ และความรับผิดชอบต่อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดหลักการ และวัตถุประสงค์นั้น จะกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นคุณลักษณะหลักไว้เป็นส่วนใหญ่ เมื่อ นำไปปฏิบัติแล้วอาจจะสอดคล้องกับคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ไปด้วย ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อพิจารณา โครงการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเป็นโครงการที่แตกย่อยมาจากโครงการกิจกรรมนักศึกษา และเป็นโครงการที่ได้นำไปปฏิบัติจริง จะเห็นว่าปรากฏคุณลักษณะทางจริยธรรมหลาย ๆ คุณลักษณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนใหญ่ของคุณลักษณะที่ปรากฏคือ ความสามัคคี การมีพฤติกรรมสุภาพ และ ความศรัทธาในศาสนา ซึ่งสัมพันธ์กับโครงการกิจกรรมนักศึกษาที่เป็นแม่บท นอกจากนี้ในบาง คุณลักษณะที่ไม่ปรากฏในเอกสารนั้น อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ผู้วิจัยนำมาศึกษานั้น เป็นคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าของผู้รู้ในสาขาต่าง ๆ และการเสนอแนะ จากผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้นจึงอาจไม่ปรากฏอยู่ในเอกสารกิจกรรมนักศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาลจัดทำขึ้น อย่างไรก็ตามในเอกสารกิจกรรมนักศึกษา จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักศึกษา

ในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรมให้ชัดเจน เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม และนักศึกษาที่ดำเนินการจัดกิจกรรมนั้น นำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อสามารถสร้างเสริมคุณลักษณะทางจริยธรรมได้อย่างแท้จริง

2. ในด้านสภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมจริยธรรม เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกิจกรรมนักศึกษา ปรากฏว่า ในด้านผู้ดำเนินการจัดนั้น ส่วนใหญ่ให้อาจารย์และนักศึกษาร่วมกันวางแผนและจัดกิจกรรม ในลักษณะนี้อาจารย์และนักศึกษาคือช่วยกันคิด ช่วยกันกำหนด บรรยายภาคจะเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น นักศึกษาจะเรียนรู้ความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน เนื้อหาสาระจะตรงกับความสนใจและความต้องการของนักศึกษามากยิ่งขึ้น (สมพงษ์ จิตระดับ, 2533) ข้อสำคัญจริยธรรมในการเรียนการสอนนั้นทั้งผู้สอนและผู้เรียนจะได้รับประโยชน์ไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งเป็นประโยชน์อันยิ่งใหญ่ในกระบวนการพัฒนามนุษย์ (ปาหนัน บุญ-หลง, 2533) อย่างไรก็ตามในการวิจัยนี้ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนา อบรม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้อาจารย์พยาบาลมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา และสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ โดยเฉพาะคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา ดังที่ Held (1958 อ้างในสวัสดิ์ นิเทศวรวิทย์, 2527) ได้กล่าวเสนอแนะไว้ว่า วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนั้นเห็นว่ามีสำคัญและทางโรงเรียนมีบุคลากรที่พอจะมีความรู้ความเข้าใจที่จะดำเนินการไปได้ จากผลการวิจัย การจัดกิจกรรมนักศึกษาส่วนใหญ่จัดในภาคต้น และจัดทุกภาคการศึกษา อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมรับผิดชอบในโครงการที่แตกต่างกัน และในแต่ละโครงการส่วนใหญ่จัดภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง แต่โครงการพัฒนาจริยธรรมนั้น ต้องเน้นการปฏิบัติและการคิดให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ต้องให้นักศึกษาได้ฝึกอย่างสม่ำเสมอในทุกโอกาส (สมคิด อิศระวัฒน์, 2535) ดังนั้น การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมจริยธรรม จึงควรมีความถี่และมีระยะเวลาพอสมควร ในด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา จากการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่ใช้งบประมาณจากค่าสมาชิกกิจกรรม และวัสดุอุปกรณ์ยังไม่พร้อมแต่ทางวิทยาลัยให้ความช่วยเหลือด้วยการขอืมจากแหล่งอื่น ๆ การจัดหาเงินมาใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมนั้นมีหลายวิธี แต่นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่จะไม่มีเวลามากนักในการจัดกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อหารายได้พิเศษ เนื่องจากการเรียนในวิชาชีพพยาบาลนั้นนักศึกษาต้องมีความรู้เชิงวิชาการและมีทักษะทางการพยาบาล นักศึกษาจึงใช้เวลาไปในการเรียน

การสอนมากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา นอกจากนี้ในการศึกษาวิชาชีพพยาบาลจะให้ความสำคัญกับความรู้เชิงวิชาการซึ่งได้จากการเรียนการสอนมากกว่ากิจกรรมนักศึกษา เนื่องจากสังคมยอมรับความรู้ทางวิชาการมากกว่าคุณธรรม (สมคิด อัสระวัฒน์, 2535) วิทยาลัยพยาบาลจึงต้องจัดสรรงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความพร้อมและเพียงพอ ก่อนหน้านั้นจึงต้องนำงบประมาณจากค่าสมาชิกกิจกรรมมาใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมนักศึกษา อย่างไรก็ตามงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้กิจกรรมศึกษาค่าเงินไปด้วยความคล่องตัว

3. ในด้านคุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมนักศึกษาแต่ละด้านนั้น จากการวิจัยพบว่าเป็นไปตามลักษณะของกิจกรรม เช่น กิจกรรมด้านกีฬาส่วนใหญ่ก่อให้เกิดความสามัคคี ความรับผิดชอบ และความเสียสละ เนื่องจากกิจกรรมด้านนี้มักเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬา ซึ่งต้องมีความร่วมมือร่วมใจ ความพร้อมเพรียง และเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน กิจกรรมด้านศาสนาส่วนใหญ่ก่อให้เกิดความศรัทธาในศาสนา ความรับผิดชอบ และความมีสติ กิจกรรมนันทนันทนาการสร้างศรัทธาในศาสนาเพื่อให้นักศึกษาคิดมั่นในคุณธรรม มีสมาธิ ส่งเสริมให้มีความคิดดี และประพฤติถูกต้อง กิจกรรมด้านวิชาการส่วนใหญ่ก่อให้เกิดความใฝ่รู้ ความรับผิดชอบ และการมีวิจาร์ณญาณ กิจกรรมนี้จะส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรและช่วยให้นักศึกษามีความรู้กว้างขวางในสิ่งต่าง ๆ รอบตัว กิจกรรมด้านการเมืองส่วนใหญ่ก่อให้เกิดความมีเหตุผล ความเคารพในสิทธิมนุษยชน และการมีวิจาร์ณญาณ ปราณี จาติเกตุ (2535) กล่าวถึงจริยธรรมทางการพยาบาลว่า ผู้ที่ปฏิบัติได้ตลอดเวลามีชีวิตอยู่ คือคนที่มัวจิตส่วนอกอยู่ตลอดเวลาว่าทุกคนมีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน มีความต้องการทางกาย จิต และสังคมเหมือน ๆ กัน ซึ่งในจุดนี้เป็นคุณลักษณะด้านความเคารพในสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ในกิจกรรมด้านอื่น ๆ ยังก่อให้เกิดคุณลักษณะทางจริยธรรมในหลาย ๆ คุณลักษณะ ดังนี้คือ ความสุภาพอ่อนโยน ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความเมตตาการุณา คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาแต่ละด้านจากการตอบแบบสอบถามของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในเอกสารกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งคุณลักษณะทางจริยธรรมเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับพยาบาล ดังที่ อุดมสุภาไตร และสมจิตต์ กาญจนโกศล (2530) กล่าวถึงคุณลักษณะของพยาบาลพอสรุปได้ว่า ต้องมีความรู้ มีวิจาร์ณญาณในการตัดสินใจ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นอกจากนี้ควรมีความเมตตาการุณา ความมีระเบียบวินัย เสียสละ อ่อนโยน อ่อนหวาน และรับผิดชอบต่อหน้าที่

(แฉล้ม พวงจันทร์, 2527 และพนม เทพพิทักษ์, 2533) ส่วน Tadd และ Chadwick (1989 อ้างใน Hussey T., 1990) กล่าวถึงทักษะของการให้เหตุผลและข้อคิดเห็นทางจริยธรรม มีผลในการถ่ายทอดไปสู่การศึกษาวิชาอื่น ๆ รวมถึงค่านิยม สิ่งเหล่านี้อยู่บนความมีเหตุผล มี วิจารณ์ญาณ ความคิดสร้างสรรค์ และความใฝ่รู้ มันจะเป็นค่านิยมที่ยิ่งใหญ่ในการศึกษา ดังนั้น กิจกรรมนักศึกษาซึ่งเป็นส่วนเสริมการศึกษาในหลักสูตร จึงก่อให้เกิดคุณลักษณะทางจริยธรรมให้กับ นักศึกษาได้หลาย ๆ คุณลักษณะ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่จัดให้ ดังที่ Hussey (1990) กล่าวถึงความ ต้องการ 4 ประการ สำหรับพยาบาลในฐานะที่เป็นผู้มีจริยธรรม คือต้องมีความสามารถที่จะจำ เนื่อหาสาระทางจริยธรรม มีความสามารถที่จะคิดเกี่ยวกับจริยธรรม มีความสามารถที่จะกระทำ ในสถานการณ์ทางจริยธรรม และแรงจูงใจที่จะทำในสิ่งเหล่านั้น การจัดกิจกรรมนักศึกษาให้นักศึกษา ได้ปฏิบัติจริงและเห็นผลจากการเป็นคนมีจริยธรรมจะมีส่วนช่วยพัฒนาจริยธรรมให้กับนักศึกษาอย่าง แท้จริง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนักศึกษา พยาบาลที่ส่งเสริมคุณลักษณะทางจริยธรรม ดังต่อไปนี้คือ

1. บทบาทของวิทยาลัยพยาบาล

1.1 วิทยาลัยควรจัดการประชุม อบรม หรือสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจกรรม นักศึกษา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ให้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม เพื่อสามารถจัดกิจกรรมนักศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.2 วิทยาลัยควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาเป็นผู้วางแผนและดำเนินการเกี่ยวกับ กิจกรรมนักศึกษา ในรูปคณะกรรมการนักศึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำแก่นักศึกษา ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนั้น ส่วนหนึ่งควรมาจากการเลือกสรรของผู้บริหาร วิทยาลัย และอีกส่วนหนึ่งควรมาจากคณะกรรมการนักศึกษาเป็นผู้เลือกสรร จากนั้นแต่งตั้งอาจารย์ ซึ่งได้รับการเลือกสรรทั้ง 2 ส่วนนี้ เป็นคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อ ส่งเสริมให้นักศึกษามีประสบการณ์ เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เกิดแรงจูงใจให้เข้าร่วมกิจกรรม และสามารถประสานงานกับวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี

1.3 วิทยาลัยควรจัดสรรงบประมาณบางส่วนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษา จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม และตรงกับความต้องการของนักศึกษา แล้วให้นักศึกษาเป็นผู้ดูแลและเก็บรักษาต่อไป

1.4 ในการจัดทำเอกสารกิจกรรมนักศึกษา ควรกำหนดวัตถุประสงค์ที่ส่งเสริมจริยธรรมให้มีลักษณะเป็นนวัตกรรมการเชิงจริยธรรม เพื่อสามารถประเมินผลได้ ซึ่งเมื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมนักศึกษา จะสามารถส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะทางจริยธรรมที่วิทยาลัย และสถาบันวิชาชีพต้องการ

2. บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม

2.1 อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมควรดูแลการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาจริยธรรม โดยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เสนอแนะการจัดกิจกรรมในรูปของการฝึกอบรม ประชุมสัมมนาเชิงจริยธรรม เพื่อให้นักศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ สาระทางจริยธรรมที่นักศึกษาเรียนรู้เหล่านี้ จะคงทนอยู่ในจิตสำนึกของนักศึกษา

2.2 อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้ที่คอยดูแลและมีความใกล้ชิดกับนักศึกษา ดังนั้น อาจารย์ที่ปรึกษาควรจะทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในทางจริยธรรม ให้คำแนะนำด้วยความเมตตา และสนับสนุนให้กำลังใจเมื่อนักศึกษาทำความดี สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษานานาชาติ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาจริยธรรมในวิชาชีพนานาชาติด้วย

3. บทบาทของนักศึกษานานาชาติ

3.1 นักศึกษานานาชาติควรเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และให้ความร่วมมือกับวิทยาลัยในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา รวมถึง การช่วยเหลือในงานของวิทยาลัย เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ให้กับตนเอง

3.2 นักศึกษานานาชาติควรแบ่งเวลาในการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาให้เหมาะสม ถ้านักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามากเกินไป อาจทำให้มีปัญหาในการเรียนได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมนักศึกษา ตามทัศนะของนักศึกษา เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงกิจกรรมนักศึกษาให้ส่งเสริมจริยธรรมอย่างแท้จริง
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรม ระหว่างนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม กับนักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเป็นข้อมูลให้กับสถาบันการศึกษานอกระบบในการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา
3. ควรศึกษาเพื่อหารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมจริยธรรม เพื่อสามารถนำมาใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมนักศึกษา
4. นอกจากคุณลักษณะทางจริยธรรมแล้ว กิจกรรมนักศึกษายังส่งเสริมคุณลักษณะอื่น ๆ รวมถึงการเรียนในหลักสูตรด้วย ดังนั้นจึงควรศึกษากิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมด้านอื่น ๆ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การปรับตัว ทักษะคิดต่อวิชาชีพ เป็นต้น